

Yttrande över SOU 2024:1 Ett starkare skydd för offentligtanställda mot våld, hot och trakasserier

Regeringskansliets diarienummer: Ju2024/00057

Skolinspektionen tillstyrker förslaget att det ska införas en ny bestämmelse i förvaltningslagen som innebär att myndigheten i en underrättelse om ett beslut i vissa särskilda fall får utelämna uppgift om beslutsfattare, föredragandes och övriga medverkandes namn. Vissa begrepp i den föreslagna lagtexten behöver dock klargöras i det fortsatta lagstiftningsarbetet (se nedan).

Skolinspektionen delar utredningens uppfattning när det gäller sekretesskyddet för uppgifter om anställda och avstyrker därför det alternativa förslaget om ett starkare skydd för uppgifter inom den personaladministrativa verksamheten. Skolinspektionen bedömer att myndighetens personal bör omfattas av det utvidgade sekretesskyddet för personnummer och födelsedatum enligt 39 kap. 3 § tredje stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och föreslår att Skolinspektionens personal förs till listan över dem som omfattas av nyss nämnda sekretesskydd enligt 10 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641).

Skolinspektionen tar inte ställning till förslaget i den del det avser straffrättsliga frågor eftersom detta ligger utanför myndighetens ansvarsområde.

Synpunkter på förslaget

Yttrandet följer den ordning som förslagen och bedömningarna presenteras i betänkandet. Skolinspektionen yttrar sig endast över de delar där myndigheten har synpunkter.

13.9.2 En anonym beteckning i stället för namn vid dokumentation av beslut och andra åtgärder?

Skolinspektionen tillstyrker förslaget.

När det gäller rekvisitet "annan allvarlig olägenhet" uttalas i författningskommentaren att det handlar om brottslig gärning,

skadegörelse eller trakasserier. Vad som avses med brottslig gärning framgår av straffrättsliga bestämmelser, därför bör detta begrepp inte föranleda några tolkningsbekymmer. Inte heller begreppet skadegörelse bör föranleda några sådana bekymmer, varvid kan konstateras att begreppet exempelvis förekommer i 12 kap. 1 § brottsbalken. När det gäller trakasserier däremot kan konstateras att det saknas en enhetlig definition av begreppet (vilket bland annat framgår redan av betänkandet, s. 180), varför begreppets betydelse i förvaltningslagens mening behöver förtydligas i det kommande lagstiftningsarbetet.

Vidare klargörs allvarlighetsrekvisitet inte i betänkandet, annat än genom ett konstaterande av att agerandet "...bör ha en viss dignitet". I det kommande lagstiftningsarbetet behöver förklaras vad som närmare avses med rekvisitet "allvarlig".

14.14.1 Personaladministrativ sekretess

Utredningen har bedömt att det nuvarande skyddet som finns för offentliganställdas uppgifter inom personaladministrativ verksamhet utgör en lämplig avvägning mellan behovet av sekretesskydd och intresset av offentlighet. Den personaladministrativa sekretessen bör därför inte ändras enligt utredningens uppfattning.

Skolinspektionen delar utredningens bedömning, men vill beträffande myndighetens egen verksamhet föra fram följande när det gäller det starkare sekretesskyddet för personnummer och födelsedatum i personaladministrativ verksamhet i 39 kap. 3 § tredje stycket offentlighets- och sekretesslagen och 10 § offentlighets- och sekretessförordningen. Skolinspektionen har i remissyttrandet över Rätt mottagare – Granskning och integritet (SOU 2021:99, Ku2020/02393) gjort bedömningen att det finns ett påtagligt behov av sekretesskydd för Skolinspektionens personal, som idag utreder och fattar beslut i ärenden där det förkommer kopplingar till våldsbejakande extremism och andra antidemokratiska miljöer. Skolinspektionen föreslog i det remissyttrandet att myndighetens personal förs till listan över dem som omfattas av nyss nämnda sekretesskydd enligt 10 § offentlighets- och sekretessförordningen. De förhållanden som låg till grund Skolinspektionens förslag gäller alltjämt i dag, varför myndigheten vidhåller förslaget.

14.15 Alternativt förslag om ett starkare skydd för uppgifter inom den personaladministrativa verksamheten

Skolinspektionen delar utredningens bedömning att den personaladministrativa sekretessen inte bör ändras och avstyrker därför det alternativa förslaget.

16.1 Ikraftträdande

Skolinspektionen tillstyrker förslaget att ändringen i förvaltningslagen träder i kraft den 1 juli 2025.

I ärendets slutliga handläggning har följande personer deltagit: avdelningschefen Åsa Edström, chefsjuristen Klara Cederlund, utredaren Anna Grebäck och juristen Staffan Opitz (föredragande).

Helén Ängmo
Generaldirektör